

แนวทางการเพิ่มศักยภาพของกลุ่มประมงพื้นบ้านต้นแบบจังหวัดจันทบุรีและตราด

Guidelines for enhancing the potential of the native fishery in Chanthaburi and Trat

ชลพรรณ ออสปอนพันธ์^{1,*}, ภาจิต ถิ่นประยูร², สุเทพ สุสาสนี³, สวัสดิ์ พุกณะ², ละเว รัตนวารี²

¹มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี 41 หมู่ 5 ตำบลท่าช้าง อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี 22000

²กลุ่มประมงพื้นบ้านปากน้ำแหมหนู ตำบลตะกาดแก้ว อำเภอบ้านใหม่ จังหวัดจันทบุรี 22120

³ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 1 ตำบลอ่าวใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดตราด 23000

*ผู้ติดต่อ: chontapan.a@rbru.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยเพิ่มศักยภาพเครือข่ายประมงพื้นบ้านจันทบุรีและตราดด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและภูมิปัญญาชาวบ้านมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการเพิ่มศักยภาพของกลุ่มประมงพื้นบ้านต้นแบบจังหวัดจันทบุรีและตราด ผลการวิจัยพบว่าแนวทางการเพิ่มศักยภาพคือ 1.เพิ่มกิจกรรมการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มประมงพื้นบ้านมหาวิทยาลัยชาวบ้านหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนให้มีความหลากหลายมากขึ้น 2.เงินอุดหนุนจากภาครัฐทั้งรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่นควรเพิ่มเงินอุดหนุนการดำเนินกิจกรรมของเครือข่ายและกลุ่มประมงพื้นบ้าน 3.กลุ่มประมงพื้นบ้านจะต้องดำเนินงานของเครือข่ายมากกว่าที่จะดำเนินงานเพียงลำพัง 4.เพิ่มการอบรมเพิ่มเติมข้อกฎหมายระเบียบและเครื่องมือประมงและ 5.การประชุมกลุ่มประมงพื้นบ้านและเครือข่ายต้องดำเนินการสม่ำเสมอจริงจึง

คำหลัก: เพิ่มศักยภาพ, กลุ่มประมงพื้นบ้าน, ภูมิปัญญาชาวบ้าน

Abstract

This study is part of a network-strengthening project among Chanthaburi's local fishery networks and Trat's. The principles of sufficiency economy and folk wisdom were integrated within the project. The objective was to study ways of increasing local fishery groups and networks' strengths among Chanthaburi and Trat provinces. The research revealed five strengthening ways. These five ways included 1) encouraging participatory activities among local fishery groups, fishery networks, universities, villagers, government agencies and private sectors, 2) providing local fishery groups and networks with a larger amount of subsidies from both central-and local-leveled governments in order to foster provision of activities among them, 3) fostering fishery groups to co-operate with fishery networks instead of taking actions individually, 4) providing local fishery groups and networks with extra trainings about law and regulations of fishing nets and gears, including 5) holding meetings among the local fishery groups and networks with consistent frequency.

Keywords: strengthening, fishery village, folk wisdom

1. บทนำ

จังหวัดจันทบุรีและตราดเป็นจังหวัดที่ศักยภาพและลักษณะที่ใกล้เคียงกัน ทั้งสภาพอากาศ แหล่งท่องเที่ยว ทรัพยากรธรรมชาติครบถ้วน ผืนแผ่นดินที่อุดมสมบูรณ์เป็นแหล่งปลูกผลไม้และพืชเศรษฐกิจมีพื้นที่ติดต่อกับชายฝั่งทะเลอ่าวไทย ชุมชนชายฝั่งทั้ง 2 จังหวัดจึงมีการทำประมงชายฝั่งหรือประมงพื้นบ้านตามหมู่บ้านชุมชนที่ติดทะเล อาชีพประมงชายฝั่งหรือประมงพื้นบ้านนั้น ต้องพึ่งพาอาศัยกับความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรท้องทะเลเป็นหลักในขณะที่ภาพรวมสถานการณ์ของประเทศไทยปัจจุบันที่เป็นปัญหาและส่งผลกระทบต่อทุกสายอาชีพทั้งทางตรงและทางอ้อมซึ่งมีสาเหตุมาจากปัจจัยทั้งภายนอกและภายในประเทศได้แก่ปัจจัยสถานการณ์ภายในการเกิดรัฐประหารซึ่งมีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมโดยรวมซึ่งสิ่งที่ตามมาคือปัญหาภาวะเงินเฟ้อ ที่ทำให้ประชาชนทำมาหากินยากขึ้น การตัดสินใจเลือกซื้อหาอาหารทะเลมาบริโภคจึงต้องคิดเนื่องจากอาหารทะเลมีราคาสูงเมื่อเทียบกับอาหารชนิดอื่นๆแต่ทั้งสองจังหวัดยังมีโอกาสคือราคาผลไม้ในแต่ละปีจะมีราคาสูงขึ้นเนื่องจากสภาพอากาศแปรปรวน หนาวไม่ต่อเนื่อง สลับกับร้อน ทั้งยังมีพายุฤดูร้อนเป็นระยะๆทำให้ผลผลิตที่กำลังติดดอกร่วงหล่นเสียหาย ได้ผลผลิตน้อยจึงเป็นที่ต้องการของท้องตลาดและอีกสาเหตุหนึ่งคือการลดลงของพื้นที่ปลูกผลไม้ในช่วงหนึ่งชาวสวนผลไม้นิยมโค่นสวนผลไม้ไปปลูกยางพาราที่ขณะนั้นมีผลตอบแทนที่ดีกว่าทำให้ชาวสวนผลไม้หันมาปลูกยางพาราที่ไม่ต้องดูแลมากเท่าสวนผลไม้ ในส่วนภาคการประมงนั้นปัจจัยภายในที่มีผลกระทบทำให้ภาคการประมงอ่อนแอลงเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงแก้ไขพระราชบัญญัติการประมงที่มีการกำหนดกฎเกณฑ์การทำประมงที่เข้มงวดขึ้นในทุกๆเรื่องทั้งขนาดเรือ อุปกรณ์การทำประมง ภาษี การกำหนดให้เรือประมงทุกลำต้องมีทะเบียนเรือ การกำหนดให้เรือทุกลำต้องมีได้กัปตันควบคุมเรือเป็นต้นทำให้การออกจับสัตว์น้ำของชาวประมงเป็นไปด้วยความยากลำบาก แต่ก็ยังมีจุดแข็งที่ถือว่าเป็นช่องทางในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาคือชาวประมงมีการรวมกลุ่มเป็นประมงพื้นบ้านของกลุ่มต่างๆในจังหวัดจันทบุรีมีกลุ่มประมงพื้นบ้านกลุ่มประมงพื้นบ้านปากน้ำแฉกหนุ กลุ่มประมงพื้นบ้านท่าแครง กลุ่มประมงพื้นบ้านแหลมแม่แก้ว

ชมรมอนุรักษ์และฟื้นฟูอ่าวบางกะไชย ส่วนที่จังหวัดตราดก็มีกลุ่มประมงพื้นบ้านแหลมเทียนและกลุ่มประมงพื้นบ้านแหลมโป๊ะ โดยพยายามหาโอกาสในการสร้างความรู้ สร้างอาชีพโดยการจับมือกันไว้ให้เหนียวแน่นทั้งจังหวัดจันทบุรีและตราดเพื่อร่วมกันไขปัญหาที่เกิดขึ้นแต่ก็ยังมีอุปสรรคทั้งจากภายนอกและภายในที่เป็นแรงบีบให้กลุ่มประมงพื้นบ้านต่างๆอ่อนแอลงโดยปัญหภายในเกิดขึ้นจากการที่ประเทศไทยมีปัญหาทางการเมืองที่ไม่เป็นประชาธิปไตย ส่งผลทำต่างประเทศซึ่งเป็นอุปสรรคจากภายนอกมีโอกาสในการกดดันประเทศทั้งทวีปยุโรปและอเมริกาคือยุโรปกดดันในเรื่องภาษีศุลกากรส่วนอเมริกาดันในเรื่องสถานการณ์การค้ามนุษย์ที่ประเทศไทยยังคงอยู่ที่ระดับ Tier3 คือประเทศที่มีปัญหามาก แต่ไม่ดำเนินการแก้ปัญหา หรือไม่มีความพยายามในการแก้ไขปัญหายอย่างจริงจัง ทำให้ภาครัฐมีการออกกฎหมายเพื่อแก้ไขและตอบโต้มาตรการต่างประเทศแต่กลับส่งผลกระทบต่อภาคการประมงอย่างมากแต่โอกาสของเรายังคงมีอยู่คือชายฝั่งทั้งสองจังหวัดยังคงมีทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์ กลุ่มประมงพื้นบ้านได้ตระหนักและให้ความสนใจในการฟื้นฟูและสร้างความหลากหลายทางชีวภาพ เช่นมีการทำธนาคารปู การไม่ใช้เครื่องมือทำลายล้างเช่นอวนลาก-อวนรุนที่มีผลต่อทรัพยากรธรรมชาติอย่างรุนแรง

สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (วช.) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) และมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรีได้ดำเนินโครงการวิจัย ที่ส่งผลกระทบต่อการสร้างเสริมความเข้มแข็งทางสังคมอย่างยั่งยืนของจังหวัดจันทบุรีมาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี พ.ศ.2547 พ.ศ.2548 จนถึงปีพ.ศ.2555 โครงการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชนฐานราก กรณีศึกษา การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติด้วยการสร้างเครือข่ายกลุ่มประมงชายฝั่งทะเลจันทบุรีได้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและภูมิปัญญาชาวบ้าน ชลพรรณ ออสปอนพันธ์และคณะ (2555) พบว่าเครือข่ายจังหวัดจันทบุรีมีกลุ่มประมงพื้นบ้านไม่น้อยกว่า 25 กลุ่มแต่การขับเคลื่อนของเครือข่ายยังอาศัยบทบาทของภาครัฐเป็นแกนนำ ปีพ.ศ.2556 โครงการวิจัยเชิงบูรณาการความหลากหลายทางชีวภาพ กรณีศึกษาการอนุรักษ์และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพของชุมชนคลอง

ปากน้ำแฉกหนุ ด้วยปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพชนิดน้ำยี่ห้อหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและภูมิปัญญาชาวบ้าน ชลพรรณ ออสปอนพันธ์และคณะ (2556) พบว่า กลุ่มประมงพื้นบ้านปากน้ำแฉกหนุที่เข้าร่วมโครงการเป็นบ้านนาร่องที่ผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพชนิดน้ำและกลุ่มสมาชิกเกิดความมั่นใจในศักยภาพของตนเองว่าสามารถแก้ไขปัญหาของชุมชนได้ด้วยตนเอง ปีพ.ศ.2557 โครงการบูรณาการการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาคุณค่าความหลากหลายทางชีวภาพ กรณีศึกษาการอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งหญ้าทะเลของกลุ่มประมงชายฝั่งสนามไชยยี่ห้อหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและภูมิปัญญาชาวบ้าน ชลพรรณ ออสปอนพันธ์และคณะ (2557) พบว่าชุมชนชายฝั่งสนามไชยมีแหล่งหญ้าทะเลที่มีความอุดมสมบูรณ์และเต็มไปด้วยทรัพยากรสัตว์น้ำนานาชนิดทั้งขนาดเล็กและสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมขนาดใหญ่ได้แก่พะยูนที่อาศัยแหล่งหญ้าทะเลแหล่งเป็นอาหารและที่อยู่อาศัยและชุมชนโดยรอบได้ใช้ประโยชน์ในการทำการประมงชายฝั่งเพื่อหารายได้ให้แก่ครอบครัวใน การอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งหญ้าทะเลในพื้นที่จึงใช้วิธีภูมิปัญญาชาวบ้านในการอนุรักษ์และฟื้นฟูธรรมชาติด้วยการปล่อยให้ธรรมชาติดูแลตัวเองที่สำคัญพบว่ามีการรวมกลุ่มทำธนาคารปูม้าเป็นการเรียนรู้สร้างเครือข่ายประชาสังคม ปีพ.ศ.2558 โครงการบูรณาการการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาคุณค่าความหลากหลายทางชีวภาพ กรณีศึกษาการอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งหญ้าทะเลของกลุ่มประมงชายฝั่งสนามไชยยี่ห้อหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและภูมิปัญญาชาวบ้าน ชลพรรณ ออสปอนพันธ์และคณะ (2558) พบว่าชุมชนสนามไชยมีจุดอ่อนที่สำคัญคือ การสร้างเครือข่ายประมงชายฝั่งที่มีอยู่ส่วนแต่เป็นเครือข่ายจากภาครัฐที่สนับสนุนส่งเสริมไม่มีการสร้างเครือข่ายระหว่างองค์กรชุมชนด้วยกันเอง องค์กรหลักในเครือข่ายคือ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริเป็นองค์กรหลักโดยกลุ่มประมงชายฝั่งสนามไชยที่มีการรวมกลุ่มกันนั้นตั้งอยู่บนปัญหาเดียวกันคือทรัพยากรชายฝั่งร่อยหรอ ทำให้มีการตั้งกลุ่มธนาคารปูม้าเกิดขึ้น แต่การขับเคลื่อนกลุ่มและการบริหารจัดการกลุ่มยังเป็นการดำเนินการเฉพาะแกนนำ ขาดการมีส่วนร่วมจากสมาชิกกลุ่มเมื่อมีการขอความร่วมมือในการทำกิจกรรมสมาชิกกลุ่มจึงไม่ให้ความสนใจเท่าที่ควร ปีพ.ศ.2559 คณะผู้วิจัยได้วาง

แผนการดำเนินงานสร้างเครือข่ายประมงพื้นบ้านไปสู่จังหวัดตราดซึ่งเป็นผลต่อยอดมาจากการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องการเสริมสร้างเครือข่ายประมงชายฝั่งภาคตะวันออกสู่อาเซียน เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม พ.ศ.2557 พบว่าจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราดมีการทำงานแบบต่างคนต่างทำซึ่งกลุ่มประมงพื้นบ้านของจังหวัดระยองเข้มแข็งที่สุดพบว่ามีการทำงานแบบสมาคมโดยมีสมาคมประมงพื้นบ้านเรือเล็กจังหวัดระยองที่มีแกนนำคือนายสาออย รัตนวิจิตรเป็นนายกสมาคมทำให้กลุ่มประมงจังหวัดระยองมีความเข้มแข็งกว่ากลุ่มอื่น จังหวัดตราดไม่มีข้อมูลของกลุ่มประมงพื้นบ้านในพื้นที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แต่เมื่อนักวิจัยได้ลงพื้นที่เองทำให้พบกับกลุ่มประมงพื้นบ้านของจังหวัดตราดที่เข้มแข็งมีหลายกลุ่มโดยเฉพาะกลุ่มประมงพื้นบ้านแหลมเทียนที่มีนายมนตรี ธรรมโชติเป็นประธานกลุ่มและนายสายฟ้า ทองโชติสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวใหญ่ที่ทำงานร่วมกันทำให้ทราบว่ากลุ่มประมงพื้นบ้านแหลมเทียนเป็นกลุ่มประมงพื้นบ้านที่มีความเข้มแข็งและสามารถจัดการทรัพยากรในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพแต่เมื่อย้อนมาดูกลุ่มประมงพื้นบ้านจังหวัดจันทบุรีพบว่าน่าเป็นห่วงเนื่องจากการทำงานของกลุ่มในจังหวัดจันทบุรีที่ยังขาดแกนนำที่ชัดเจนการทำงานในพื้นที่ต้องพึ่งพาอาศัยการสนับสนุนจากภาครัฐ ปีพ.ศ.2558 จึงได้ขยายการทำงานวิจัยไปสู่จังหวัดตราดโดยคณะผู้วิจัยและนายวิรัช สมัครสมาน ประธานชมรมอนุรักษ์และฟื้นฟูอ่าวบางกะไชยได้ลงพื้นที่เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในโครงการวิจัยการบูรณาการการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาคุณค่าความหลากหลายทางชีวภาพ กรณีศึกษาการบริหารจัดการทรัพยากรหอยลายของกลุ่มประมงพื้นบ้านแหลมเทียนยี่ห้อหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและภูมิปัญญาชาวบ้าน(วช.2559) ซึ่งการลงพื้นที่จังหวัดตราดในครั้งนี้เป็นจุดเริ่มต้นในการทำงานร่วมกันระหว่างกลุ่มเครือข่ายประมงพื้นบ้านจังหวัดตราดกับเครือข่ายประมงพื้นบ้านจันทบุรี การที่จะสร้างความอุดมสมบูรณ์ของชายฝั่งจังหวัดจันทบุรีและตราดให้กลับคืนมาและนำไปสู่การปรับตัวของกลุ่มประมงพื้นบ้านให้สามารถรับมือกับสถานการณ์ ปัญหา ในประเด็นใหม่ๆที่หลากหลายและรุนแรงคณะผู้วิจัยเห็นพ้องต้องกันว่าจำเป็นต้องเพิ่มศักยภาพเครือข่ายประมงพื้นบ้านจันทบุรีและตราดด้วยหลักเศรษฐกิจพอเพียงและภูมิปัญญา

ชาวบ้านเพื่อนำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตและการพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงและภูมิปัญญาชาวบ้านดังนั้นประเด็นคำถามสำคัญคือจะทำอย่างไรที่จะเพิ่มศักยภาพเครือข่ายประมงพื้นบ้านจันทบุรีและตราดยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงและภูมิปัญญาชาวบ้าน

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาแนวทางการเพิ่มศักยภาพของกลุ่มประมงพื้นบ้านต้นแบบจังหวัดจันทบุรีและตราด

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ขั้นตอนการเตรียมความพร้อม เพื่อสร้างความตระหนักถึงปัญหาของชุมชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ชุมชนเครือข่ายประมงพื้นบ้านจันทบุรีและตราดเริ่มจากนักวิจัยลงพื้นที่ชุมชนเพื่อพบปะกับที่มนักวิจัยชุมชนโดยใช้เวทีพบปะแลกเปลี่ยนเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมายและกระบวนการวิจัยและประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการวิจัย รวมทั้งการแกนนำในชุมชนที่สามารถทำงานร่วมกันโดยใช้วิธีการปรับแนวความคิดกระบวนการในการทำงานร่วมกัน

2. ขั้นตอนการวางแผนปฏิบัติการเพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้โดยใช้วิธีการส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของนักศึกษาให้มีโอกาสลงพื้นที่ชุมชนเครือข่ายประมงพื้นบ้านจันทบุรีและตราดเพื่อสัมภาษณ์ชุมชนและจัดเก็บข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพและข้อมูลคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนสำหรับใช้เป็นข้อมูลกลุ่มในการสร้างพลังของข้อมูลเพื่อขับเคลื่อนกิจกรรมโดยใช้ภูมิปัญญาชาวบ้าน ที่มีอยู่ของชุมชนที่มีศักยภาพมาสร้างกิจกรรมนำภูมิปัญญาชาวบ้านที่ค้นหาและมีศักยภาพมาสร้างกิจกรรม โดยเน้นการมีส่วนร่วมของสมาชิกตั้งแต่เริ่มต้นจนจบกิจกรรม คือ เริ่มค้นหาแล้วนำมาปฏิบัติการทำกิจกรรมร่วมกัน บันทึกผลการใช้ภูมิปัญญาเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาต่อไป

3. ขั้นตอนการถ่ายทอดองค์ความรู้ภูมิปัญญาสู่ชุมชนบ้านแหลมเทียนเริ่มจากการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเปิดตัวโครงการเพิ่มศักยภาพเครือข่ายประมงพื้นบ้านจันทบุรีและตราดยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงและภูมิปัญญาชาวบ้าน การทำน้ำหมักชีวภาพ การทำจุลินทรีย์บ่อปลา การสร้างบ้านปลาด้วยท่อ

ซีเมนต์ การการปลูกจิตสำนึกให้กับเด็กและเยาวชนโดยใช้ศิลปะเป็นสื่อกลาง การปรับปรุงภูมิทัศน์และการปลูกป่าชายเลน

4. ขั้นตอนการประเมินผลสัมฤทธิ์และการถ่ายทอดผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ด้วยการถ่ายทอดผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ โดยโครงการถ่ายทอดผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์และเพิ่มศักยภาพเครือข่ายประมงพื้นบ้านจันทบุรี ตราดยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและภูมิปัญญาชาวบ้านโดยการจัดเวทีคืนข้อมูลการวิจัยให้ชุมชน

ผลการวิจัย

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถตอบวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. การเพิ่มกิจกรรมการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มประมงพื้นบ้านมหาวิทยาลัยชาวบ้านหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนให้มีความหลากหลายมากขึ้น เนื่องจากกิจกรรมการมีส่วนร่วมก็เป็นส่วนหนึ่งของการเพิ่มศักยภาพของกลุ่มประมงพื้นบ้านต้นแบบจังหวัดจันทบุรีและตราด เนื่องจากกิจกรรมแต่ละประเภทที่เกิดขึ้นสามารถแก้ไขปัญหาได้ เช่น ปัญหาป่าชายเลนลดลงก็จัดให้มีกิจกรรมปลูกป่าเพื่อเพิ่มทรัพยากรป่าชายเลน ปัญหาน้ำเน่าเสียมีกลิ่นเหม็น เป็นมลพิษทางดินและอากาศ แก้ปัญหาโดยการเทน้ำหมักโยน EM Ball เพื่อเพิ่มออกซิเจนในน้ำ และจุลินทรีย์จะไปทำปฏิกิริยากับสภาพน้ำ ปัญหาทรัพยากรร่อยหรอ แก้ปัญหาด้วยการทำบ้านปลา ซั้งเชือก เพื่อเป็นการเพิ่มแหล่งพักพิงให้กับสัตว์น้ำ เหมือนการอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเล ส่วนการเพิ่มทรัพยากรทางทะเลจัดให้มีการทำธนาคารปู ปลอยพันธุ์สัตว์น้ำ หรือปลอยพันธุ์กุ้งแซบวีย ด้วยเหตุผลนี้การสร้างควมหลากหลายของกิจกรรมสามารถตอบโจทย์ปัญหาของแต่ละพื้นที่โดยการใช้กิจกรรมเข้ามาแก้ปัญหาในขณะเดียวกัน การขับเคลื่อน ของกลุ่มประมงพื้นบ้านจะดำเนินกิจกรรมเพียงฝ่ายเดียวไม่ได้ จะต้องอาศัยความร่วมมือจาก มหาวิทยาลัย ชาวบ้านและหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมด้วย

2. เงินอุดหนุนจากภาครัฐทั้งรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่นควรเพิ่มเงินอุดหนุนการดำเนินกิจกรรมของเครือข่ายและกลุ่มประมงพื้นบ้าน เงินอุดหนุนเป็นปัจจัยสำคัญ

ที่ทำให้เกิดการเพิ่มศักยภาพเครือข่ายที่ผ่านมาพบว่าใจอุดหนุนของกลุ่มประมงพื้นบ้านจะเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มสัจจะสะสมออมทรัพย์ของแต่ละชุมชนที่พยายามสร้างสวัสดิการทางการเงินให้กับชุมชนของตนเองประเด็นคือยังมีกลุ่มประมงพื้นบ้านและเครือข่ายจำนวนมากที่กลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ยังไม่ประสบผลสำเร็จดังนั้นทำอย่างไรที่จะให้ภาครัฐแห่งความสำคัญของการให้เงินอุดหนุนของเครือข่ายกลุ่มประมงพื้นบ้านเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนกิจกรรมของเครือข่ายกลุ่มประมงพื้นบ้านให้สำเร็จและมีผลอย่างเป็นรูปธรรม

3. กลุ่มประมงพื้นบ้านจะต้องดำเนินงาน ในลักษณะ เครือข่ายมากกว่าที่จะดำเนินงานเพียงลำพังในส่วนของการเครือข่ายควรมีลักษณะที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาที่ผ่านมาการดำเนินงานในลักษณะรูปแบบที่ไม่เป็นทางการมากกว่าเป็นทางการบางครั้งการแก้ไขปัญหาจะไม่ถึงผู้ที่เดือดร้อนหรือเจ้าของปัญหาที่แท้จริงปัญหาคือจะทำอย่างไร ให้กลุ่มประมงพื้นบ้านแห่งความสำคัญของการให้เข้าร่วมเป็นสมาชิกเพื่อดำเนินงานตามวัตถุประสงค์จริงของกลุ่มและเครือข่าย เนื่องจากสมาชิกส่วนใหญ่มีภารกิจทำมาหากินเลี้ยงชีพ การดำเนินกิจการของเครือข่ายถ้าสามารถจัดตั้งอย่างเป็นทางการได้จะทำให้สามารถสร้างความคล่องตัวทำให้การทำงานขับเคลื่อนไปได้มากกว่าการทำงานแบบสมัครเล่น เพราะการที่คณะผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ในการทำกิจกรรมต่างๆเพื่อเพิ่มจะเกิดศักยภาพให้แก่กลุ่มประมงพื้นบ้านดังนั้นการทำโครงการวิจัยแต่ละครั้งเราไม่สามารถทำงานเพียงลำพังได้เราจะต้องมีการประสานงานกับหน่วยงานต่างๆการทำโครงการวิจัยเรื่องเพิ่มศักยภาพเครือข่ายประมงพื้นบ้านจันทบุรีและตราดด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและภูมิปัญญาชาวบ้านเราจะต้องมีการประสานงานกับคนในพื้นที่ผู้นำในชุมชนเช่นกำนันผู้ใหญ่บ้านหรือหัวหน้ากลุ่มประมงพื้นบ้านเพื่อให้คนในพื้นที่ติดต่อประสานงานเกี่ยวกับสถานที่ในการทำกิจกรรมและการทำโครงการวิจัยแต่ละครั้งเราก็จะติดต่อหน่วยงานของรัฐให้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อเพิ่มศักยภาพให้แก่กลุ่มประมงพื้นบ้านโดยเราจะมุ่งเน้นการทำงานเป็นเครือข่ายมากกว่าทำงานเพียงลำพัง ข้อดีของการทำงานเป็นเครือข่ายยังส่งผลให้การดำเนินโครงการวิจัยสำเร็จอย่างรวดเร็วแล้วยังมีประสิทธิภาพอีกด้วย

4.เพิ่มการอบรมเพิ่มเติมข้อมูลกฎหมายระเบียบและเครื่องมือประมงเนื่องจากปัจจุบันปัญหาการลดลงของทรัพยากรสัตว์น้ำมีสาเหตุมาจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม การพัฒนาด้านอุตสาหกรรม การเพิ่มขึ้นของชุมชนบริเวณชายฝั่ง การลดลงของป่าชายเลน การก่อสร้างเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว การทำเกษตร เช่น สวนยางพารา สวนผลไม้และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งทำให้เกิดการชะล้างตะกอนลงสู่ทะเลที่มีผลกระทบต่อระบบนิเวศที่สำคัญอีกประการคือการพัฒนาเครื่องมือและเทคโนโลยีการประมงที่มีศักยภาพมากยิ่งขึ้นทำให้เกิดการใช้ทรัพยากรประมงเกินกำลังการผลิตของธรรมชาติชุมชนประมงชายฝั่งส่วนใหญ่เป็นชาวประมงพื้นบ้านที่มีรายได้หลักมาจากทรัพยากรทางทะเลเป็นหลักแต่เมื่อทรัพยากรลดลงประกอบกับต้นทุนทางการประมงสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องชาวประมงมีรายได้ต่ำไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพของครัวเรือนบวกกับการเปลี่ยนแปลงแก้ไขพระราชบัญญัติการประมงที่มีการกำหนดกฎเกณฑ์การทำประมงที่เข้มงวดขึ้นยกตัวอย่างเช่นมาตรา 34 ของพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 ที่ห้ามให้ชาวประมงพื้นบ้านออกไปทำการประมงในเขตนอกชายฝั่งเกิน 3 ไมล์ทะเลกฎหมายการต้องมีผู้ควบคุมเรือรวมไปถึงการตรากฎหมายต่างๆอีกหลายฉบับที่ส่งผลกระทบต่อประกอบอาชีพประมงพื้นบ้านทั้งทางตรงและทางอ้อมดังนั้นควรให้ความสำคัญกับการอบรมให้ความรู้ในข้อมูลกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องให้ชาวประมงได้รับทราบเพื่อเตรียมความพร้อมรับมือกับกฎระเบียบที่เพิ่มขึ้นควบคู่กับการออกมาตรการกำหนดเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ทำการประมงให้เหมาะสมโดยคำนึงถึงความยั่งยืนของทรัพยากรเป็นหลักบูรณาการระหว่างกลุ่มประมงพื้นบ้านกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมประมงสำนักงานบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้เกิดการจัดการอย่างเป็นระบบ เกิดความเป็นธรรมและมีกฎหมายรองรับ การจัดอบรมกฎหมายทะเบียนเรือที่ผ่านมาพบว่าชาวประมงในส่วนใหญ่อ้างว่าไม่รู้กฎหมายที่เกี่ยวข้องซึ่งไม่สามารถอ้างได้จึงต้องมีการจัดการอบรมโดยการเชิญวิทยากรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาให้ความรู้และตอบข้อสงสัยของกลุ่มประมงส่งผลให้กลุ่มประมง

พื้นบ้านมีความรู้และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้

5. การประชุมกลุ่มประมงพื้นบ้านและเครือข่าย ต้องดำเนินการสม่ำเสมอจริงจึงเป็นประเด็นที่ช่วยให้เพิ่มศักยภาพของกลุ่มประมงพื้นบ้านต้นแบบจังหวัดจันทบุรีและตราด เนื่องจากการประชุมกลุ่มประมงพื้นบ้านและเครือข่ายอย่างสม่ำเสมอช่วยให้เกิดประโยชน์ดังนี้ (1) ชาวบ้านมีการเตรียมตัว วางแผนงานจากการประชุมครั้งที่ผ่านมามีได้จะทำสำเร็จหรือไม่ มีปัญหาอุปสรรคอะไรและเตรียมการนำเสนอในการประชุมให้สำเร็จในครั้งต่อไป (2) การตั้งวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายให้ชัดเจนเนื่องจากประมงพื้นบ้านเป็นกลุ่มเครือข่ายจะต้องทำงานอย่างมีวัตถุประสงค์มุ่งหมายที่ชัดเจน เพราะการประชุมกลุ่มประมงพื้นบ้านและเครือข่ายอย่างสม่ำเสมอเป็นการทบทวนวัตถุประสงค์ให้ดำเนินการไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้สำเร็จ (3) ทำให้ทราบถึงสภาพปัญหาปัจจุบัน เช่น ข้อกฎหมายที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยและทราบถึงความเป็นอยู่ การเปลี่ยนแปลงในสังคมของชุมชน (4) ทำให้เกิดการทบทวนอยู่ตลอดเวลาเพื่อที่จะนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ของกลุ่มประมงพื้นบ้านและเครือข่าย (5) ทำให้งานประสบความสำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้

สรุปและอภิปรายผล

1. ข้อค้นพบเกี่ยวกับทรัพยากรชายฝั่งทางทะเลที่แต่ละชุมชนมีภูมิปัญญา มีปราชญ์ชาวบ้านเป็นของตัวเอง เช่นที่แหลมเทียนมีปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้เรื่องของจุลินทรีย์บอลที่บางกะไชยมีเรื่องของปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้เรื่องของปลุกป่าชายเลนที่สนามไชยมีปราชญ์ชาวบ้านเรื่องธนาคารปู ดังนั้นการเพิ่มศักยภาพเครือข่ายจึงสามารถแลกเปลี่ยนภูมิปัญญาชาวบ้านกันได้ไม่ต้องเสียเวลาเดินทางไกลหรือเชิญผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณเกิดผลดีต่อการสร้างเครือข่ายประมงพื้นบ้านจังหวัดจันทบุรีและตราดคือ 1. สามารถแลกเปลี่ยนภูมิปัญญาชาวบ้านกันได้ 2. สามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงกับปัญหาที่เกิดขึ้น 3. สามารถปรับใช้ภูมิปัญญาได้เหมาะสม ตามความต้องการ ตามความจำเป็นและทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด 4. รัฐสามารถสนับสนุนภูมิปัญญาชาวบ้านไป

ใช้ในการขับเคลื่อนกิจกรรมการฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งได้ โดยเฉพาะการทำบ้านปลา ชังเชือกและหญ้าทะเลเทียม 5. ภูมิปัญญาชาวบ้านสามารถพัฒนาให้เหมาะสมกับเทคโนโลยีในปัจจุบัน เช่น การบันทึก การประชาสัมพันธ์โดยผ่านสังคมออนไลน์ เช่น Facebook Line

2. ข้อค้นพบเกี่ยวกับเครือข่ายกลุ่มประมงพื้นบ้าน ในจันทบุรีและตราด คณะผู้วิจัยพบว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม สาเหตุ สร้างความเข้มแข็ง ให้เครือข่ายกลุ่มประมงพื้นบ้าน จันทบุรีและตราด ได้ด้วยการทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และกิจกรรมการสร้างความรู้หลากหลายทางชีวภาพ โดยใช้กลไกการ วิจัยเชิงปฏิบัติ การ แบบแบบมีส่วนร่วม ที่ตั้งโจทย์จากปัญหา ที่เกิดขึ้นจริงในชุมชน ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก เครือข่ายประมงพื้นบ้าน สามารถดำเนินงานไปได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นต้องอาศัยแกนนำที่เข้มแข็งมีความรู้มีภูมิปัญญามีลักษณะประนีประนอมและมีไหวพริบที่จะแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าคุณสมบัติเหล่านี้ เป็นคุณสมบัติของแกนนำ เครือข่ายประมงพื้นบ้านที่ประสบความสำเร็จแต่ถ้าแกนนำ เครือข่ายกลุ่มประมงพื้นบ้านมีลักษณะเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าประโยชน์ส่วนรวมจะกลายเป็นจุดอ่อนสำคัญทำให้การทำงานไม่เติบโตแต่กับพนักงานแม้ว่า ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐก็ตามแกนนำที่เข้มแข็งจะต้องเห็นความสำคัญของการประชุมกลุ่มดำเนินการอย่างจริงจัง ปัญหาทุกเรื่องจะต้องนำเข้าสู่ที่ประชุมแล้วออกเป็นข้อสรุป ออกเป็นมติของกลุ่มแกนนำที่อ่อนแอมักจะเก็บ ปัญหาไว้กับตัวเพียงลำพังบางครั้งมีอารมณ์อยู่เหนือเหตุผลส่งผลให้การขับเคลื่อนกิจกรรมบางอย่างล่าช้าออกไปบางครั้งส่งผลต่อการแก้ไขปัญหาที่ล่าช้าออกไปอีกแกนนำที่เข้มแข็งจะมีการสื่อสารในกลุ่มและเครือข่ายตลอดเวลาชัดเจนตรงข้ามกับแกนนำที่อ่อนแอจะย่อหย่อนต่อการสื่อสารทำให้เกิดความไม่เข้าใจกันในสมาชิกส่งผลทำให้เกิดกิจกรรมหยุดหยุดชะงักไปดังนั้น องค์ความรู้เกี่ยวกับเครือข่าย กลุ่มประมงพื้นบ้านจึงเป็นเรื่องที่สำคัญที่จะทำให้การขับเคลื่อนโครงการวิจัยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพคณะผู้วิจัยพบว่า สอดคล้องกับเสรี พงศ์พิศ (2548) ที่ได้อธิบายความหมายของเครือข่ายไว้ดังนี้ เครือข่ายเป็นแนวคิดแนวปฏิบัติที่มีมานานซึ่งมีผู้คนอยู่ร่วมกันแบบพึ่งพาอาศัยกันทั้งในชุมชนและกับชุมชน

อื่น ๆ มีความสัมพันธ์แบบเครือข่ายที่แสดงออกทางกิจกรรมที่ทำกันสม่ำเสมอหรือเป็นครั้งคราว ทั้งนี้เพื่อความอยู่รอดของชุมชนเพราะแม้มีอำนาจรัฐอยู่แต่ก็ไม่ได้ครอบงำไปถึงวิถีปฏิบัติของชุมชน เมื่ออำนาจรัฐแผ่ลงไปจนกระทบถึงวิถีชุมชนก็มีการจัดเครือข่ายส่วนหนึ่งเพื่อจัดการชีวิตของชุมชนเอง อีกส่วนหนึ่งเพื่อหาทางออกถ้าหากถูกบีบคั้นจนเกินไป

3. ข้อค้นพบเรื่ององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการเพิ่มศักยภาพ 1. องค์กรบริหารส่วนตำบลเทศบาลส่วนใหญ่ยังไม่ได้จับประเด็นปัญหาทรัพยากรไร้หล่อโดยตรงแต่ต้องทำงานโดยมีการประสานงานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้วขอความร่วมมือมายังองค์กรบริหารส่วนตำบล และเทศบาล มากกว่าที่เป็น การริเริ่มขององค์กรบริหารส่วนตำบลเองเช่นโครงการปลูกป่าโครงการปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำส่วนใหญ่จะทำในวาระสำคัญของประเทศมากกว่าความเหมาะสมตามฤดูกาลได้จาก 5 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีแห่งเดียวที่นำเสนอขึ้นป้ายห้ามจับปูห้ามจำหน่ายถ้าไม่ได้ขนาดมาบริโภคหรือจำหน่ายคือ เทศบาลตำบลสนามชัย ส่วนอบต.อ่าวใหญ่ ตะกาดแก้ว ห้วยน้ำขาว บางกะไชย ยังไม่ขึ้นป้ายในลักษณะนี้ทั้งที่เป็นแหล่งที่มีปูดำปูม้ามากเช่นกันจะเห็นได้ว่าการกำหนดรูปแบบการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับพื้นที่เป็นปัจจัยที่สำคัญมาก กล่าวอีกอย่างหนึ่งคือปัญหากับพื้นที่ที่จะต้องจัดตรงกันในพื้นที่คือการจัดการปัญหาทรัพยากรชายฝั่งร่อยหรอสัตว์น้ำลดจำนวนลงคุณภาพสุดของน้ำเปลี่ยนไปน้ำมีตะกอนมีคณมากขึ้นซึ่งตรงนี้ข้อมูลจากกลุ่มประมงพื้นบ้านกล่าวตรงกันเพราะเป็นสิ่งที่เขาเจอมาตลอดสามารถสังเกตเห็นถึงการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนของชาวประมงพื้นบ้านชาวประมงพื้นบ้านทำมาหากินได้ยากขึ้นมีเงินจับจ่ายใช้สอยน้อยลงขณะเดียวกันค่าครองชีพสูงขึ้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหนึ่งความหวังที่อยากให้เข้ามาจากการให้มากกว่านี้ 2. การกระจายอำนาจควรหมายถึงมากกว่า เพียงการถ่ายทอดภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประเด็นที่สำคัญคือการกระจายอำนาจด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไม่ควรจำกัดอยู่ที่ภาครัฐแต่ควรเป็นกระบวนการที่ประชาชนองค์กรประชาชนได้มีส่วนร่วมสำคัญเกี่ยวกับการบริหารจัดการ 3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทที่จะต้องส่งเสริมกระบวนการที่เป็นประชาธิปไตยการกระจายอำนาจให้แก่

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นแนวคิดเกี่ยวกับการผลักดันที่ส่งเสริมกระบวนการประชาธิปไตยในท้องถิ่นซึ่งตรงนี้สำคัญมาก นับตั้งแต่มีการรัฐประหารเมื่อปี พ.ศ. 2557 ส่งผลกระทบโดยตรงต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคือยุติการเลือกตั้งต่างๆ โดยสิ้นเชิงนายกหรือสมาชิกที่ดำรงตำแหน่งอยู่แล้วก็ต้องดำรงตำแหน่งต่อไปเมื่อรัฐบาลทหารได้ใช้มาตรา 44 อย่างกว้างขวางแพร่หลายส่งผลกระทบโดยตรงต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำให้ภาวะชะงักเหมือนถูกแช่แข็งดังนั้นความคาดหวังเชิงบทบาทขององค์กรส่วนท้องถิ่นในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรเป็นหน่วยบริการซึ่งวัดที่ผลผลิตหรือหน่วยส่งเสริมบริหารจากการขึ้นประชาธิปไตยซึ่งดูจากกระบวนการในการดำเนินงานเมื่อมาดูผลผลิตจะพบว่าทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งที่ศึกษาไม่ได้ นำประเด็นทรัพยากรชายฝั่งมาเป็นประเด็นหลักแต่ที่พบเห็นปัญหาร่วมกันคือปัญหาขยะโดยเฉพาะการจัดการขยะจากชุมชนในเขตพื้นที่ของตมภารกิจส่วนใหญ่ที่มีผลชัดเจนคือการสร้างสาธารณูปโภคถนนแหล่งน้ำศูนย์เด็กเล็กและการแก้ไขปัญหามลพิษทรัพยากรโดยตรง 4. การประสานสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานเป็นพื้นฐานที่เกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมประเด็นมีคณะผู้วิจัยพบว่าข้อเท็จจริงตรงกับทำกิจกรรมเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมการประสานงานการระหว่างหน่วยงานจำเป็นมากและเบื้องต้นคือการชี้แจงให้เข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการแต่ละโครงการจัดการศึกษาที่ผ่านมาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่ได้นำเสนอการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะเรื่อง การฟื้นฟูทรัพยากรร่อยหรอให้อุดมสมบูรณ์ต้องขอความร่วมมือให้มากกว่านี้จะให้เป็นบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 5. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมียุทธศาสตร์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่นซึ่งที่ผ่านมาพบว่าแผนภูมิแผนทุกแผนที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งที่มีการลงนามผู้บริหารท้องถิ่นแต่ในความเป็นจริงประชาชนจำนวนมากไม่ทราบถึงการมีอยู่ของแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีไม่ทราบรายละเอียดเนื้อหาของแผนว่ามีความเคลื่อนไหวแรงดันต่อตนหรือไม่กล่าวอีกนัยหนึ่งว่ายังมีช่องว่างระหว่างแผนกับประชาชน 6. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรเป็นแหล่งข้อมูลเป็นองค์ความรู้ซึ่งท้องถิ่นสามารถ ใช้ฐาน

สนับสนุนความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการหรือกิจกรรมที่มีผลกระทบต่อท้องถิ่นซึ่งสอดคล้องกับนั้นทัศนคติ บรมนันทและแก้วคำ ไกรสรพงษ์ (2544) ได้เสนอประเด็นที่ควรพิจารณาเกี่ยวกับการกระจายอำนาจการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกับบทบาทที่จำเป็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทที่ต้องส่งเสริมกระบวนการที่เป็นประชาธิปไตย ต้องมีการทบทวนบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งอาจต้องปรับเปลี่ยนไปตามตามฐานความคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนไปในบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญด้วย การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นแนวความคิดเกี่ยวพันกับแรงผลักดันที่จะส่งเสริมกระบวนการประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่นดังนั้นความคาดหวังเชิงบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรเป็นหน่วยบริการซึ่งวัดที่ผลผลิตหรือหน่วยส่งเสริมการบริหารจัดการที่เป็นประชาธิปไตยซึ่งดูจากกระบวนการในการดำเนินการจะเป็นส่วนสำคัญที่กำหนดภารกิจอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมขององค์กรชุมชนและประชาชนว่าจะกว้างขวางครอบคลุมและมีการพัฒนาการไปในทิศทางใด

4. ข้อค้นพบเรื่องวิชารัฐประศาสนศาสตร์ในความหมายใหม่ว่าเป็นเรื่องการบริหารงานที่เป็นกิจกรรมสาธารณะความหมายในที่นี้คือกิจกรรมประมงพื้นบ้านออกไปจับปลาในทะเลคือเป็นกิจกรรมที่ทำในพื้นที่สาธารณะเป็นพื้นที่สาธารณะจากการลงพื้นที่พบว่าการเรียนรู้ในห้องเรียนอย่างเดียวไม่เพียงพอไม่สามารถสนองต่อปัญหาที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วได้ ผู้ศึกษารัฐประศาสนศาสตร์มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเดินทางไปศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน ผู้ศึกษาจะพบว่าในโลกของทฤษฎีกับโลกของความเป็นจริงแทบจะเรียกได้ว่าคนละโลกกันยังมีช่องว่างความเหลื่อมล้ำต่างๆเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะด้านการศึกษาการศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ในปัจจุบันผู้เรียนจะต้องปรับตัวโดยสามารถบูรณาการกับสาขาอื่นๆได้ในลักษณะสหวิทยาการมากขึ้น เช่น การนำความรู้ความหลากหลายทางชีวภาพ ความรู้เรื่องการกัดเซาะชายฝั่ง

ความรู้เรื่องระบบนิเวศความรู้ทางการเกษตร ระบบการศึกษา ระบบสังคม ระบบการเมือง ระบบการปกครองระบบเศรษฐกิจ ผู้ศึกษาจะยิ่งพบว่าทุกสิ่งทุกอย่างมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงซึ่งกันและกันการแก้ไขปัญหาระบบการขยายฝั่งร่อยหรอเป็นเพียงตัวอย่างหนึ่งที่ชี้ให้เห็นว่าจะต้องทำเป็นระบบไม่สามารถทำเพียงหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งได้ทั้งนี้ทั้งนั้นมหาวิทยาลัย ผู้เรียน ชาวบ้านชุมชนและหน่วยงานภาครัฐทั้งหลายต้องประสานงานการเพื่อปรับมุมมองทิศทางในการแก้ไขปัญหาให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันสอดคล้องกับพิทยา บวรวัฒนา (2543) กล่าวว่าวิชารัฐประศาสนศาสตร์ในความหมายใหม่ต้องการให้วิชาที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับโลกความเป็นจริง (relevant) ทันต่อเหตุการณ์ของนักรัฐประศาสนศาสตร์ในความหมายใหม่หมายถึงความต้องการส่งเสริมความยุติธรรมทางสังคม (social equity)

5. ข้อค้นพบเรื่องระดับคุณภาพชีวิตคณะวิจัยพบว่าคุณภาพชีวิตของเครือข่ายประมงพื้นบ้านจันทบุรีและตราดคุณภาพชีวิตในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางที่ค่อนข้างมีแนวโน้มดีขึ้นหลังจากทุกคนเริ่มหันมาให้ความสนใจกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรในพื้นที่ ชาวบ้านส่วนใหญ่ในชุมชนมีชีวิตปกติสุขอยู่กันแบบเครือข่ายโดยมีแกนนำในชุมชนที่เข้มแข็งสามารถดำเนินการต่างๆในชุมชนเป็นไปอย่างสะดวกได้รับการสนับสนุนจากส่วนท้องถิ่น หนี้สินส่วนใหญ่จะเป็นหนี้สินเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ สภาพความสัมพันธ์ทางสังคมใจผู้ร้ายและปัญหายาเสพติดในชุมชนมีน้อยมาก ส่วนใหญ่จะประสบปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่เป็นปัญหาเรื้อรังในชุมชนเช่นการทำนาุ้งทำให้มีน้ำเสียจากนาซึ่งไหลลงสู่คลองการทำประมงพื้นบ้านมีการจ้างแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในพื้นที่ ความร่อยหรอของทรัพยากรทำให้ชาวบ้านที่ประกอบอาชีพประมงพื้นบ้านบางส่วนต้องเปลี่ยนไปประกอบอาชีพอื่นๆเพื่อช่วยแบ่งเบาภาระของครอบครัวคณะวิจัยพบว่าสอดคล้องกับไกรวุฒิ ช่วยสถิต (2541) กล่าวว่า คุณภาพชีวิต หมายถึงความพึงพอใจในชีวิตที่เป็นสุขมีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ อยู่ในครอบครัวที่อบอุ่น มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจมีชีวิตอยู่ในสังคมและสภาพแวดล้อมที่ดี มีการพักผ่อนหย่อนใจที่เพียงพอ มีความพร้อมและสามารถที่จะดำรง สถานภาพทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม

และคำนึงทางสังคม สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและปัญหาที่สลับซับซ้อนได้ และสามารถดำเนินชีวิตวิถีการที่ชอบธรรมเพื่อให้ได้มาในสิ่งที่ตนพึงประสงค์ภายใต้เครื่องมือและทรัพยากรที่มีอยู่

ข้อเสนอแนะ

1.ควรส่งเสริมการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาขับเคลื่อนกิจกรรมการฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งเพื่อสร้างความอุดมสมบูรณ์ให้เกิดขึ้นอย่างยั่งยืน

2.ภาครัฐควรปรับทัศนคติต่อการเพิ่มศักยภาพของกลุ่มประมงพื้นบ้านกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งหรือจุดใดจุดหนึ่งเป็นการส่งเสริมในการแก้ไขปัญหาแบบองค์รวม อย่างเป็นระบบเน้นไปที่เครือข่ายกลุ่มประมงพื้นบ้าน

เอกสารอ้างอิง

ไกรวุฒิ ช่วยสถิต. (2541). คุณภาพชีวิตด้านครอบครัวและ

ชุมชนของชาวไทยมุสลิมในชุมชนเมือง : ศึกษากรณีชุมชนบ้าน หัวสะพานสะเตงและชุมชนกำแพงบางไผ่. กรุงเทพมหานคร : ภาคนิพนธ์, พัฒนาบริหารศาสตร์บัณฑิต(พัฒนา สังคม) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

นันทวัฒน์ บรรณันท์และแก้วคำ ไกรสรพงษ์.(2544).

การปกครองส่วนท้องถิ่นกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ : วิทยุชน.

พิทยา บวรวัฒนา. (2543). รัฐประศาสนศาสตร์ ทฤษฎีและ

แนวการศึกษา (ค.ศ. 1887-ค.ศ. 1970).

เสรี พงศ์พิศ.(2548). เครือข่าย. (ออนไลน์). แหล่งที่มา :

<http://www.phongphit.com/content>

/view/84/2/. วันที่ 12 มิถุนายน 2560.

ที่ ศธ ๐๕๖๖.๐๕/ว๑๒๑๕

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน
วิทยาเขตสกลนคร อำเภอพังโคน
จังหวัดสกลนคร ๔๗๑๖๐

๒๘ มีนาคม ๒๕๖๑

เรื่อง การตอบรับการนำเสนอผลงานวิจัย ในงานประชุมวิชาการระดับชาติราชมงคลสกลนคร ครั้งที่ ๑

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชลพรรณ ออสปอนพันธ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตอบรับการเข้าร่วมนำเสนอผลงานวิจัย

จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ท่านได้ลงทะเบียนและส่งผลงานวิจัยเพื่อเข้าร่วมในงานการประชุมวิชาการระดับชาติราชมงคลสกลนคร ครั้งที่ ๑ The ๑st Rajamangala Sakon Nokhon Conference : RSKC ๒๐๑๘ ซึ่งกำหนดจัดขึ้นในระหว่างวันที่ ๑๗ - ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสกลนคร อำเภอพังโคน จังหวัดสกลนคร บัดนี้คณะกรรมการฝ่ายวิชาการฯ ได้พิจารณาผลงานวิจัยของท่านเรียบร้อยแล้ว และขอแจ้งให้ท่านทราบว่าผลงานของท่าน เรื่อง สาเหตุและผลกระทบการร่อยหรอของทรัพยากรชายฝั่งทะเล จังหวัดจันทบุรีและตราด ได้รับให้นำเสนอ ภาคโปสเตอร์ ทั้งนี้ ขอให้ท่านยืนยันการเข้าร่วมนำเสนอผลงานวิจัยตามแบบฟอร์มที่กำหนด และปรับแก้บทความตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและจัดพิมพ์ให้ถูกต้องตามรูปแบบการประชุมวิชาการฯ กำหนดและจัดส่ง เอกสารกลับมายังการจัดประชุมวิชาการฯ ทาง E-mail : rskc.๒๐๑๘con@gmail.com ภายในวันศุกร์ที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๑ สำหรับช่วงเวลาในการนำเสนอผลงานวิจัยท่านสามารถตรวจสอบได้ที่เว็บไซต์ตามลิง <http://fit.rmuti.ac.th/rskc๒๐๑๘> ตั้งแต่วันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๑ เป็นต้นไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จันทิมา พรหมเกษ)

ผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขตสกลนคร

รักษาราชการแทนรองอธิการบดีประจำวิทยาเขตสกลนคร

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

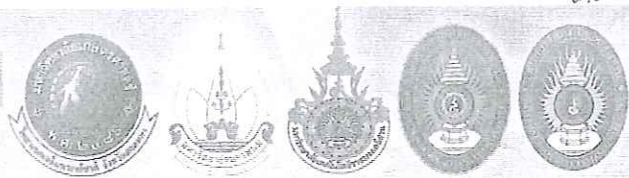
สำนักงานผู้อำนวยการวิทยาเขตสกลนคร

โทร ๐๔๒ ๗๗๒๓๔๑

โทรสาร ๐๔๒ ๗๗๒๓๔๒

นายอภิชาติ ราชคำ ผู้ประสานงาน

RSKC

THE 1st RAJAMANGALA SAKON NAKHON
CONFERENCE

การประชุมวิชาการระดับชาติราชมณฑลสกลนคร

17-19 พฤษภาคม 2561

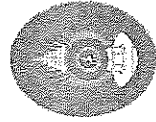
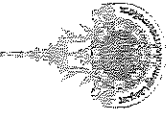
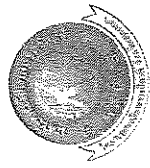
ครั้งที่
1

นวัตกรรม

สร้างสรรค์สังคมอย่างยั่งยืน

ณ ห้องประชุมราชมณฑล อาคาร 12
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสกลนคร

งานประชุมวิชาการระดับชาติราชมณฑลสกลนคร ครั้งที่ 1 The 1st Rajamangala Sakon Nakhon Conference

ขอมอบเกียรติบัตรฉบับนี้ไว้เพื่อแสดงว่า

ชลพรรณ ออสปอนพันธ์, กาษิต ลัมประยูร, สุเทพ สุสาสนี, สวัสดิ์ ฟูคณะ และ ละโว รัตนวาท
ได้เข้าร่วมนำเสนอบทความ เรื่อง "แนวทางการเพิ่มศักยภาพของกลุ่มประมงพื้นบ้านต้นแบบจังหวัดจันทบุรีและตราด"

ประเภท บรรยาย (Oral Presentation) สาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

ในงานประชุมวิชาการระดับชาติราชมณฑลสกลนคร ครั้งที่ 1 (1st RSKC)
ระหว่างวันที่ 17-19 พฤษภาคม 2561 ณ ห้องประชุมราชมงคล อาคาร 12
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี วิทยาเขตสกลนคร

4

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โยธิต ศรีบุตร)
รองอธิการบดีประจำวิทยาเขตสกลนคร

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
กลุ่มที่ 6 สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	
แนวทางการเพิ่มศักยภาพของกลุ่มประมงพื้นบ้านต้นแบบจังหวัดจันทบุรีและตราด <i>ชลพรรณ ออสปอนพันธ์ และคณะ</i>	F1
สาเหตุและผลกระทบการร่อยหรอของทรัพยากรชายฝั่งทะเลจังหวัดจันทบุรีและตราด <i>ชลพรรณ ออสปอนพันธ์</i>	F10
การศึกษาสภาพและแนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมทางจริยธรรมของเด็กปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต2 <i>นาตยา บุญสม</i>	F18
การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดมหาสารคาม <i>นิตยา จันทะคุณ</i>	F27
รูปแบบการเรียนการสอน วิชาแคลคูลัสและเรขาคณิตวิเคราะห์ 1 ร่วมกับโปรแกรม MAPLE <i>นันทิมา อินทะสอน</i>	F31
การศึกษาปัญหาการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี วิทยาเขตสกลนคร <i>เพ็ญแข วงศ์สุริยา และจักรกฤษณ์ ไชยสุระ</i>	F36
การจัดการภาพลักษณ์ทางการท่องเที่ยวของจังหวัดสกลนคร <i>ยุพดี ทองโคตร สิริลักษณ์ โชคคำสีลา และประเมศวร์ ภูวันนา</i>	F43
ยุทธศาสตร์การบริหารการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ พิบูลสงคราม <i>วนิดา ตริพรหม</i>	F51
ศึกษาผลการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กรณีศึกษาในรายวิชาการจัดการเชิงกลยุทธ์ ของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยพณิชยบัณฑิต <i>สมชาย พาชอบ</i>	F59
การจัดบริการอาหารในโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่ง กรุงเทพมหานคร <i>สารกา สามีภักดิ์</i>	F64
การพัฒนาสื่อประสมการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 1 โดยใช้ทฤษฎีการจำแนกความแตกต่าง <i>สุวิชา พิมพ์พากุล</i>	F71
การศึกษาสภาพการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานศึกษาระดับ มัธยมศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ <i>อรชิรา อนุบุตร</i>	F77
A Survey of Thai Teachers on Native-like pronunciation <i>Natarica Thongpatchote</i>	F82

